

Entomologiska notiser 3—5.

Av

L. A. H. LINDGREN.

3. *Saperda similis* Laich. (Coleoptera, Cerambycidae) tagen i Skåne.

I ett så skogrikt land som Sverige spelar ju vedbränslet alltid en stor roll. Under innevarande kristid ha emellertid vedtransporterna haft en omfattning som aldrig förr och detta bör ju förorsaka en i förhållande till normala tider ökad spridning av vissa insekter. Huruvida denna passiva spridning har någon bestående verkan, alltså medför en varaktig förändring beträffande en del av dessa insekters förekomst, är en annan sak. Många insekterarter liksom talrika andra organismer anses emellertid ännu ej ha stabiliserat sin utbredning i vårt land och därför kan ju den av människan oavsiktligt åstadkomna insekttransporten måhända i något fall vara av betydelse.

Som ett exempel på dylik passiv förflyttning genom vedtransport kan nämnas, att förf. i Botaniska trädgården i Lund den 4 nov. 1944 fann 1 ex. av den så sällsynta longicornen *Saperda similis* Laich. (*phoca* Fröl.) i ett därstädes upplagt större vedparti, som kommit i juli månad samma år från Hjortsberga järnvägsstation (Hjortsberga socken) i närheten av Alvesta i Småland. Det var blandad lövved av ganska grov dimension (s. k. pannved) och den var delvis av mindre god kvalitet, d. v. s. rötskadad och med många spår av insektlarvers framfart. Skalbagen var död och inspunnen i spindeltrådar. Läget var emellertid så oskyddat, att, om den varit fastspunnen på denna plats under transporten, den med allra största sannolikhet skulle ha krossats vid någon av de omlastningar vedträna måst genomgå, innan de nådde bestämelseorten. Detta talar för att skalbagen kommit i levande skick till Botaniska trädgården, om som larv, puppa eller imago må lämnas osagt. På abdomens ventralsida fanns hål efter spindelns mandibler men annars var djuret obetydligt skadat och tack vare den rådande fuktiga väderleken mjukt och kunde efter ytterligare behandling i ättiketergenomdränkt sågspån lätt rengöras och prepareras.

Palm har visat (Ent. Tidskr. 1942, p. 30), att arten lever i säl. Även i Tyskland uppges den från *Salix*, men dessutom från asp, ek och

hagtorn (Calwer's Käferbuch 1916, Bd. II, p. 879). Om sälg ingick i det omtalade vedpartiet, var ej möjligt att fastställa; det bestod huvudsakligen av björk och asp.

Sap. similis har hos oss en mycket begränsad utbredning; enl. Catal. Col. (Helsingfors 1939) är den funnen i Sm., Ög., Uppl. och Vrml. — Pålsson har den 15 juli 1939 tagit 4 individ på smala sälgstammar i ett skogsbryn nära Drottningholm, Lovö, Uppl. — *Sap. similis* är förmodligen en ostlig invandrare (Palm l. c.).

Många likartade fall av skalbaggstransporter medelst ved och annat trä äro ju kända. Att det därvid oftast rör sig om vanliga arter är naturligt. Ett typiskt exempel är följande. I Liinahaamari vid Norra Ishavets kust fann jag de första dagarna av sept. 1938 *Monochamus sutor* L. talrikt förekommande på ett trääck längs vägen från turishotellet till hamnen. Liinahaamari, som då för tiden var finskt, ligger vid Petsamoälvens mynning i Petsamofjorden vid Norra Ishavet och alltså inom den skoglösa tundrans område, där vegetationen domineras av rishedar med mossor och lavar samt sumpmarker. Skalbaggsarna hade alltså förts dit och då väl med furustockar. Arten lever nämligen vanligtvis på nyfällade furustammar, ibland dock även på något äldre material av detta trädslag. Sålunda har Kemner (Entom. Tidskr. 1922, h. 2—4, p. 102) flera gånger anträffat *Monochamus sutor* på kluvna småstammar, vilka användes till stängsel.

4. Notiser om *Attelabus nitens* Scop. (Col., Curculionidae).

I sin intressanta uppsats Skånska skalbaggsfynd (Opuscula Entomologica 1945, pp. 109—119) anför Palmqvist bl. a. några fynd av viveln *Attelabus nitens* Scop. från Hälsingborgstrakten m. fl. skånska lokaler. Då av de lämnade uppgifterna framgår, att skalbaggen endast påträffats i tämligen få exx. vid varje tillfälle, kanske några kompletterande notiser om denna coleopters uppträdande i nordvästra Skåne kunna vara av intresse.

De av förf. här nedan noterade fynden ha samtliga gjorts på de späda toppbladen på unga ekar eller på ekbuskage vid skogsbryn och inne i ungskog. I Åstorpstrakten nära Vrams Gunnarstorp fanns sålunda vid ett tillfälle flera *Attelabus*-individ på varje kvadratmeter av ekskogsbrynet. På ytterligare en lokal i Åstorpstrakten, nämligen mellan skjutbanan och den av förf. i Ent. Tidskr. 1945, pp. 77—78 beskrivna *Asclera sanguinicollis*-lövängen har den även iakttagits i stort antal. Detsamma gäller också en annan nordvästskånsk *Attelabus*-förekomst, närmare bestämt på ungekar vid den s. k. Allerumsallén (en väg från Kulla Gunnarstorps smedja mot Allerums kyrkby), där denna vivel vissa år kan förekomma talrikt liksom vid Sofiero, som ligger strax inom Häl-

singborgs nuvarande nordgräns. — Detta gäller även några i helt andra delar av Skåne liggande lokaler, t. ex. Bökebergsslätt och Åhus.

Allt som allt kan sägas, att *Attelabus nitens* Scop. vissa år kan vara lokalt allmän på unga ekar och på ekbuskage. Andra år återigen visar sig endast enstaka exx. på samma ställen och ibland kan den sökas för-gäves därstädes. Den uppträder från slutet av maj till medio juli (undantagsvis ändå något senare) men visar sig mest heta försommardagar och tycks föredraga söderläge. Av de antecknade fynden har det tidigaste gjorts den 30 maj och det senaste den 25 juli. Iakttagelserna och insamlingarna ha huvudsakligen gjorts under 1930-talet men även senare.

5. Ännu ett fynd av *Haplocnemus pini* Redt. (Col., Dasytidae) på Kullen.

Av den sällsynta *Hapl. pini* Redt., som av förf. anmäldes som ny för Skåne i Ent. Tidskr. 1944 (h. 3—4, p. 206) föreligger som bekant endast några enstaka fynd i Sverige och det kan därför förtjäna noteras, att på samma skånska lokal, som den där förf:s fynd gjordes, alltså Kullens sydvästra sluttning, året därpå ytterligare 1 ex. av arten infångades och denna gång av Pahlsson (17 juni 1938).